

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت

مرکز سلامت محیط و کار

راهنمای ثبت معاینات سلامت شغلی در سامانه جامع

بازرسی مرکز سلامت محیط و کار

(ویژه پزشکان)

تهیه کنندگان: دکتر زهرا بقچه آل محمد، دکتر محمد شنبه

مرداد ماه ۱۳۹۲

فهرست مطالب

۳.....	مقدمه.....
۴.....	اهداف.....
۴.....	گروه‌های هدف.....
۴.....	ورود به سامانه جامع مدیریت بازرسی.....
۷.....	روش اول: ثبت معاینات سلامت شغلی واحدهای کاری موجود در سامانه.....
	روش دوم: ثبت معاینات سلامت شغلی واحدهای کاری محدوده مجاز فعالیت پزشک که اطلاعات و نام واحد در سامانه موجود نمی‌باشد.....
۱۱.....	

مقدمه

همزمان با شکل‌گیری و تکامل تمدن بشری و آغاز فعالیت‌های شغلی، مخاطرات شغلی آنها نیز ایجاد شده است. حاصل این مخاطرات، بیماری‌های گوناگون شغلی است که بیشتر آنها غیرقابل درمان، ولی قابل پیشگیری هستند. شناخت علمی و آکادمیک از این بیماری‌ها توسط برناردینو رامازینی (۱۶۳۳-۱۷۱۴ میلادی)، پزشک ایتالیایی و پدر طب کار نوین، با نوشتن کتاب بیماری‌های کارگران شروع شد. رامازینی نخستین پزشکی است که به توصیف مشاغل گوناگون و بیماری‌های ناشی از آن پرداخته است. به موازات رشد و توسعه تکنولوژی و افزایش مواجهات زیان‌آور محیط کار، گرایش و توجه به بیماری‌های شغلی و طب کار بعنوان یک رشته تخصصی در علوم پزشکی افزایش یافت. در سال ۱۹۰۴ اولین کلینیک‌های طب کار در ایتالیا و سایر نقاط اروپا شروع به فعالیت نمودند.

در بیان پیشینه تاریخی طب کار در ایران، می‌توان توجه پزشک حاذق ایرانی محمد بن زکریای رازی به شغل بیماران در زمان مداوای آنها را خاطر نشان کرد. در بسیاری از بیمارانی که وی با جزییات شرح کرده است، به شغل آنها نیز توجه داشته و آن را در نوشته‌های خود ذکر کرده است. سابقه استفاده از عناوین طب کار، طب صنعتی و مشابه آن در ایران به بیش از هشت دهه قبل باز می‌گردد. یکی از واحدهای پزشکی مهم در ابتدای تاسیس اولین مرکز صنعتی کشور یعنی پالایشگاه آبادان، اداره طب صنعتی بوده است.

برای موفقیت هر چه بیشتر در رشته طب کار، باید اصول پیشگیرانه و اصول روانی اجتماعی با دید بالینی تلفیق شوند. چرا که اکثر بیماری‌های شغلی مشخصه اختصاصی و علائم ویژه‌ای ندارند و تنها از طریق بررسی‌های دوره‌ای می‌توان به وجود آنها پی برد. در صورت ابتلاء شاغلین به بیماری‌های شغلی، کارفرما ملزم به پرداخت هزینه‌های درمان، بازتوانی و غرامت آن می‌باشد. انجام معاینات شاغلین (بدواستخدام، دوره‌ای)، ارزیابی تناسب شاغل با شغل پیشنهادی، تعیین نقص عضو و غرامت بیماری‌های شغلی، مدیریت خدمات سلامت شغلی، آموزش مفاهیم سلامت شغلی و هدایت پژوهش‌های سلامت شغلی، مهمترین توانمندی‌های متخصصین این رشته است.

ما بر این اعتقادیم که "سلامت" در جمیع ابعاد خود، حق اساسی آحاد انسانی است. امید است که شاهد حرکت، حیات و رشد و شکوفایی روزافزون جامعه با محقق شدن هر چه بیشتر سلامت جسمی، روانی و اجتماعی نیروی کار باشیم.

اهداف

هدف از تدوین این راهنما، ایجاد هماهنگی و راهنمایی پزشکان مسئول معاینات سلامت شغلی است، که براساس ماده ۱۸ بخشنامه معاینات سلامت شغلی و ماده ۱۴ دستورالعمل اجرایی آن ملزم به ثبت اطلاعات معاینات سلامت شغلی در سامانه جامع بازرسی مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشند.

گروه‌های هدف

پزشک متخصص طب کار

پزشک عمومی دارای مجوز معاینات سلامت شغلی

ورود به سامانه جامع مدیریت بازرسی

✓ جهت ورود به سامانه از آدرس زیر استفاده می‌کنیم:

<http://samanehjmb.behdasht.gov.ir>

✓ پس از ورود به سامانه، فایل مربوط به نرم افزار سیلورلایت را (که لینک آن در تصویر شماره ۱ مشخص شده است) دریافت نموده و در کامپیوتر نصب می‌کنیم.

The screenshot displays a grid of six service tiles on the 'راهنمای جامع مدیریت بازرسی' website:

- راهنماهای سامانه:** Includes 'راهنمای بازرسی از کارگاه‌ها' (highlighted with a red box), 'نصب سیلورلایت جهت ورود به برنامه', 'راهنمای کلرسنجی', and 'راهنمای دبیرخانه ابتکارات جامعه محور'.
- ورود به سامانه:** Includes 'ورود از طریق شبکه داخلی' and 'ورود از طریق شبکه اینترنت'.
- تعریف مراکز بهداشتی و کاربران:** Includes 'فیلم آموزشی تعریف مراکز بهداشتی و ثبت کاربران را از اینجا دانلود کنید'.
- سیستم اعلام خطا:** Includes 'در بخش سیستم اعلام خطا، امکان اعلام خطای صفحات برای مدیران سیستم فراهم می‌باشد. در صورتی که باخطایی در صفحات سامانه مواجه می‌شوید، از این طریق به مدیران سامانه اطلاع رسانی کنید'.
- سیستم اعلام نظر:** Includes 'در بخش سیستم اعلام نظر، امکان اعلام نظرات و پیشنهادات کاربران عزیز برای مدیران سیستم فراهم می‌باشد. در صورتی که نظر یا پیشنهادی درمورد سامانه دارید، از این طریق به مدیران سامانه اطلاع رسانی کنید'.
- سیستم تابلو اعلانات:** Includes 'در بخش سیستم اعلانات، امکان نمایش آخرین پیام مدیر سیستم برای کاربران عزیز فراهم می‌باشد. مدیر سیستم از این طریق می‌تواند، پیام‌های خود را با توجه به موضوعات مورد نظر و در شرایط مختلف بصورت عمومی برای کلیه کاربران اعلام نماید'.

تصویر شماره ۱-نصب نرم‌افزار سیلورلایت

✓ پس از نصب برنامه سیلورلایت از طریق لینک "ورود به سامانه (شبکه اینترنت)" که محل آن در تصویر شماره ۲ مشخص شده است، وارد صفحه ورود نام کاربری و رمز عبور می‌شویم. نمای این صفحه در تصویر شماره ۳ قابل مشاهده است.

تصویر شماره ۲- محل لینک ورود به سامانه (شبکه اینترنت)

نام کاربری و رمز عبور پزشکان واجد شرایط انجام معاینات سلامت شغلی، توسط معاونت بهداشتی دانشگاه حوزه فعالیت هر پزشک در اختیار پزشکان محترم قرار می‌گیرد.

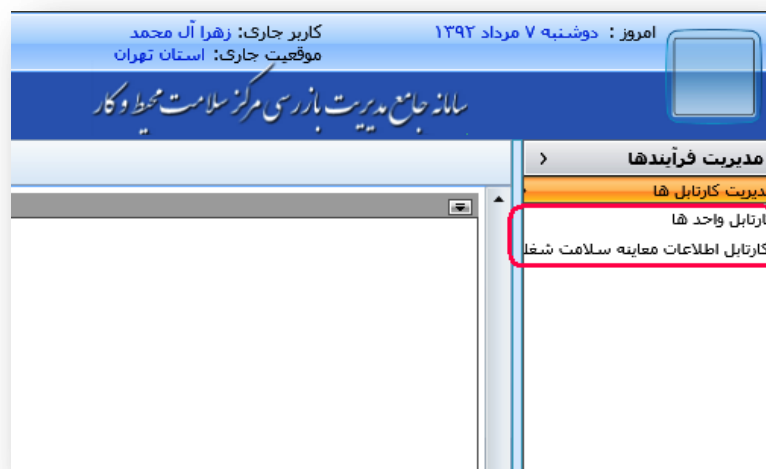
تصویر شماره ۳- وارد کردن نام کاربری و رمز عبور

- ✓ پس از وارد کردن نام کاربری و رمز عبور، فضای اختصاصی سامانه برای کاربر مذکور (تصویر شماره ۴) قابل مشاهده خواهد بود.

تصویر شماره ۴- مدیریت کارتا بل ها در فضای اختصاصی کاربر

- ✓ با باز کردن قسمت مدیریت کارتا بل ها (که زیر مجموعه مدیریت فرآیندهاست) تصویر شماره ۵ ظاهر می شود.

تصویر شماره ۵- نمایش دو کارتا بل موجود در "مدیریت کارتا بل ها"

پزشکان مسئول معاینات موظفند اطلاعات معاینات سلامت شغلی را روزانه در سامانه ثبت نمایند. در این راهنما دو روش برای ثبت معاینات سلامت شغلی شرح داده می‌شود:

با توجه به اینکه اطلاعات بیشتر واحدهای کاری تحت پوشش دانشگاه‌های علوم پزشکی در سامانه ثبت گردیده است، جهت ثبت معاینات واحدهای کاری مذکور از روش اول استفاده کرده و در صورتیکه اطلاعات واحدهای کاری تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی در سامانه ثبت نگردیده باشد، از روش دوم استفاده می‌نمائیم.

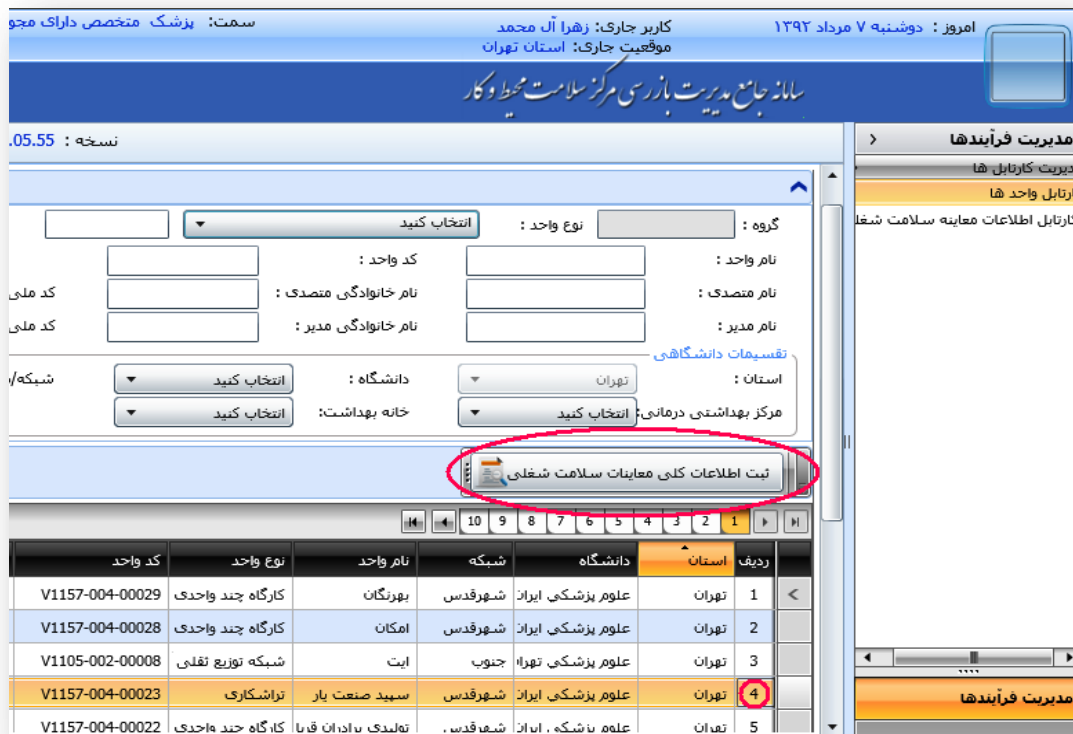
روش اول: ثبت معاینات سلامت شغلی واحدهای کاری موجود در سامانه

✓ با انتخاب گزینه "کارتابل واحدها" نام و مشخصات واحدهای کاری شامل: کارگاه‌ها، کارخانه‌ها، شرکت‌ها، بیمارستان‌ها و سایر واحدهای کاری در محدوده مجاز فعالیت پزشک نمایان می‌شود. با استفاده از آیکون جستجو می‌توان واحد شغلی مورد نظر را از طریق نام واحد، کد واحد، نام متصدی و غیره به راحتی پیدا کرد. با انتخاب محدوده مورد نظر در تقسیمات دانشگاهی نیز می‌توان کلیه واحدهای شغلی ثبت شده در آن محدوده را مشاهده نمود. (تصویر شماره ۶)

تصویر شماره ۶- محل آیکون جستجو

✓ پس از انتخاب واحدی که معاینات سلامت شغلی در آن صورت گرفته است، (برای مثال در تصویر شماره ۷ واحد شغلی شماره ۴ انتخاب شده است). آیکون ثبت اطلاعات کلی معاینات سلامت شغلی را انتخاب می‌کنیم تا تصویر شماره ۸ ظاهر شود.

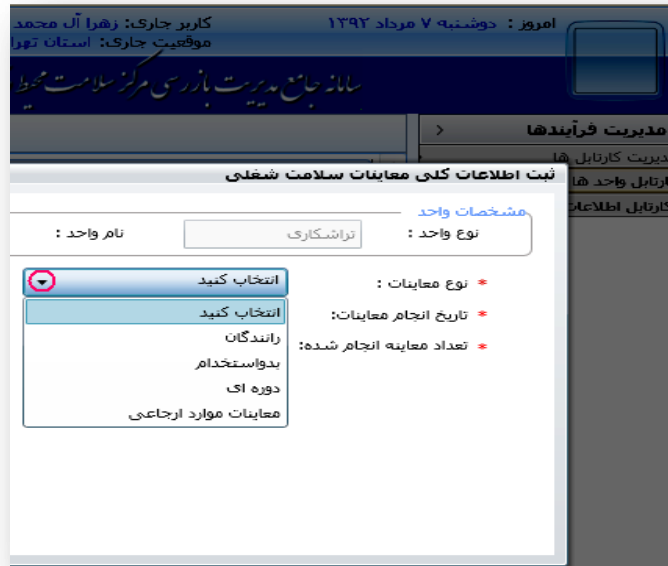
تصویر شماره ۷- نحوه ثبت معاینات سلامت شغلی در کارتابل واحدها

تصویر شماره ۸- محل ثبت اطلاعات کلی معاینات سلامت شغلی از طریق کارتابل واحدها

✓ نوع معاینات را چنان که در تصویر شماره ۹ مشاهده می‌کنید، انتخاب نموده و سپس به دلخواه شماره ملی یکی از افراد معاینه شده در آن روز را ثبت می‌کنیم.

تصویر شماره ۹- انتخاب نوع معاینات

✓ تاریخ انجام معاینات را مطابق تصویر شماره ۱۰ انتخاب و سایر قسمتهای فرم را تکمیل می‌نماییم. منظور از موارد ارجاع داده شده، مواردی است که پزشک (عمومی یا متخصص طب کار) به پزشک متخصص دیگری جهت مشاوره ارجاع داده است. منظور از موارد ارجاعی مواردی است که از طرف پزشکان عمومی دارای مجوز معاینات سلامت شغلی یا از طرف متخصصین سایر رشته‌های پزشکی به متخصص طب کار ارجاع داده شده است.

تصویر شماره ۱۰- ثبت تاریخ انجام معاینات

اگر تاریخ به صورت صحیح ثبت نمی‌شود، لازم است تاریخ رایانه را به تاریخ میلادی تغییر دهیم. توجه به این نکته ضروری است که عدم تکمیل قسمتهای ستاره‌دار، منجر به صدور پیام خطا توسط سیستم در زمان ذخیره اطلاعات می‌گردد.

✓ با انتخاب آیکون "ذخیره" و مشاهده پیام موجود در تصویر شماره ۱۱، در صورت اطمینان از صحت اطلاعات گزینه "بله" را انتخاب و معاینات آن روز را ثبت می‌کنیم. لازم به ذکر است که پس از تایید و ذخیره، اطلاعات ثبت شده قابل تغییر نخواهد بود.

تصویر شماره ۱۱- مرحله نهایی ذخیره اطلاعات

پس از ذخیره اطلاعات معاینات، کد رهگیری توسط سامانه ایجاد می‌شود که باید بر روی تمامی فرم‌های پرونده پزشکی شاغلین آن واحد کاری که در آن روز معاینه شده‌اند، درج گردد. کد رهگیری در کارتابل معاینات سلامت شغلی قابل مشاهده است (تصویر شماره ۱۲).

تصویر شماره ۱۲- کد رهگیری در کارتابل اطلاعات معاینه سلامت شغلی

روش دوم: ثبت معاینات سلامت شغلی واحدهای کاری محدوده مجاز فعالیت پزشک که اطلاعات و نام واحد در سامانه موجود نمی باشد

✓ جهت ثبت اطلاعات معاینات شاغلین واحدهای کاری که اطلاعات و نام واحد در سامانه موجود نمی باشد، کارتابل اطلاعات معاینات سلامت شغلی را انتخاب می کنیم (تصویر شماره ۱۳).

پزشکانی که معاینات پزشکی و صدور کارت سلامت رانندگان را برعهده دارند، لازم است روزانه اطلاعات معاینات رانندگان را از طریق روش دوم در سامانه ثبت نمایند.

تصویر شماره ۱۳- کارتابل اطلاعات معاینات سلامت شغلی

✓ پس از انتخاب آیکن ثبت اطلاعات معاینات سلامت شغلی، تصویر شماره ۱۴ قابل مشاهده خواهد بود.

تصویر شماره ۱۴- محل ثبت اطلاعات کلی معاینات سلامت شغلی از طریق کارتابل معاینات سلامت شغلی

در این قسمت علاوه بر موارد ذکر شده در تصویر شماره ۸ (نوع معاینات، شماره ملی یکی از افراد معاینه شده، تاریخ انجام معاینات، تعداد معاینه انجام شده، موارد ارجاع داده شده و ارجاعی) تقسیمات کشوری و دانشگاهی واحد کاری مورد نظر نیز باید تکمیل گردد. سایر مراحل مشابه تصاویر ۹ تا ۱۲ خواهد بود.

لازم به ذکر است که تعداد هر نوع از انواع معاینات (رانندگان، دوره‌ای، بدو استخدام و معاینات موارد ارجاعی) باید به صورت جداگانه در پایان هر روز ثبت گردد. برای مثال اگر در یک روز کاری، ۸ معاینه دوره‌ای انجام شده و برای ۹ راننده نیز کارت سلامت صادر شده است، در پایان روز معاینات را به این صورت ثبت می‌کنیم:

ابتدا با استفاده از روش دوم، نوع معاینات را "رانندگان" انتخاب کرده و کد ملی یکی از رانندگان مراجعه کننده در آن روز را وارد می‌کنیم. سپس تعداد معاینات را ۹ نفر وارد کرده، سایر قسمت‌های فرم را تکمیل نموده و پس از وارد کردن تقسیمات کشوری و دانشگاهی مرکز تخصصی یا مطب، آیکون ذخیره را انتخاب می‌کنیم. سپس برای ثبت معاینات دوره‌ای انجام شده، یکی از روش‌های اول یا ندرتا روش دوم را انتخاب می‌کنیم. (تنها زمانی که واحد کاری محدوده مجاز فعالیت پزشک در سامانه ثبت نشده باشد، مجازیم که از روش دوم استفاده کنیم که در این صورت تقسیمات کشوری و دانشگاهی واحد کاری مورد نظر را وارد می‌کنیم.) پس از انتخاب یکی از روش‌های ذکر شده، نوع معاینات را "دوره‌ای" انتخاب کرده و تعداد معاینات دوره‌ای را ۸ نفر وارد می‌کنیم. پس از تکمیل سایر قسمت‌های فرم، اطلاعات را ذخیره می‌نماییم.